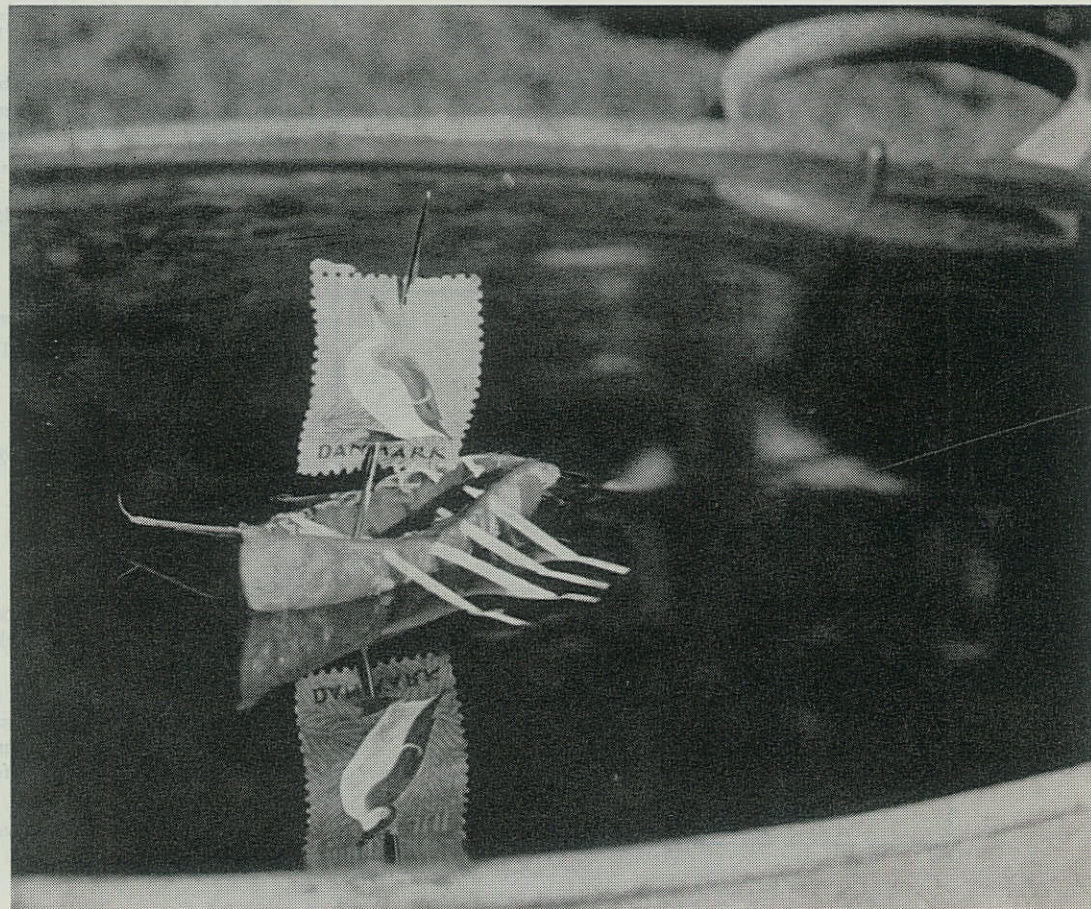

UNDER DANNEBROG

ORGAN
FOR
SØVÆRN
OG
SØFART

Hefte 3 - Juli
56. aarg. - 1969

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

Gratis – 237 østrigske frimærker!

I fire uger faar hver læser gratis 237 af de køneste østrigske frimærker, Sondermærker og bedre efterkrigsmærker, ved køb af den store luxuspakke med 3150 forskellige skønne samlemærker og billedmærker. (Katalogværdi mere end 450 michelmark), sælges nu til spotpris, til nu 73 danske kr. Opgiv postadresse, da fuld ombytningsret, ingen risiko. Mange har været begejstret. Hvis De hurtigt vil have luxuspakke nr. 203, skriv da til: **Markenkönig**, Brændströmgasse 4, Mozartstadt Salzburg, Österreich.

Jesper Christensen & Co.
Vin en gros
Nørregade 28 - København K.

A/S Em. Z. Svitzers
Bjergnings-Entreprise

Otto Suenson & Co.
Dronningens Tværgade 7 Tlf. (01) 14 04 82
Grundlagt 1880
Vinforretning
Lager af cigarer
Lev. til Officersforeningen og Søofficersforeningen

Hede Nielsens Fabriker A/S
Horsens - Tlf. (066) 2 47 11

Højgaard & Schultz A/S
Civilingeniører og entreprenører
Hovedkontor: Ewaldsgade 9 - København N.

J. Chr. Andersen
OST
Vimmelkaftet 41 - 1161 København K.
Telf. (01) *12 13 45

Fra Hovedbestyrelsen

Op Fra banjerne og gør din pligt

I foreningens love § 6, første afsnit læser man: „Til drift af foreningens fælles anliggender indbetaler afdelingerne til hovedbestyrelsen et årligt kontingent for deres medlemmer“.

En forudsætning for, at afdelingerne kan efterleve denne enkle og klare lovbestemmelse er naturligvis, at alle medlemmer har indbetalt deres kontingent til afdelingerne. Det bør indbetales i januar/februar og ikke i december. Alt for mange kammerater svigter desværre på dette punkt.

Alle vi gamle søens folk vil gerne have ry for „godt sømandsskab“. Hertil hører også at have orden i sagerne. Hvis man yderligere vil have ry for „godt kammeratskab“, bør man vise det også overfor afdelingens kasserer, der ofte har et besværligt arbejde med at indkræve kontingentet.

Hovedbestyrelsen opfordrer på det kraftigste de medlemmer, som endnu ikke har betalt kontingent for 1969, til at gøre det snarest.

Sent bedre end aldrig

En udnævnelse af Christian Bønnelycke til æresmedlem af Marineforeningen burde have fundet sted for mange år siden. Bønnelycke blev medlem af Marineforeningen i 1920 og kom i hovedbestyrelsen i 1938. Fra 1942 til 1957 sad han som næstformand, og alle, som har den alder indenfor Marineforeningen, at de har oplevet krigen, vil vide, hvad Bønnelycke betød for foreningen. Med formanden som aktiv officer var det Bønnelycke, der trak læsset og holdt sammen på det hele. Han var med til at oprette afdelinger og marinestuer og var den hjælper, som alle kunne søge til. Det er med stor tilfredshed, at både hovedbestyrelse og sendemænd står enig, hvad angår tildelingen af Marineforeningens æresemblem til Christian Bønnelycke,.

Kai Hertz.

Tilgang og afgang i april kvartal 1969

Åbenrå 1, Ålborg 15, Århus 1, Assens 2, Bornholm 4, Ebeltoft 7, Esbjerg 14, Frederiksberg 1, Frederiksværk 2, Glostrup 4, Hadsund 3, Hals 5, Helsingør 5, Hillerød 1, Hornbæk 2, Hundested 2, Hørsholm 3, Kalundborg 1, Kerteminde 2, Kolding 6, Korsør 11, København 8, Køge 1, Møen 3, Nakskov 4, Nykøbing Mors 1, Næstved 1, Randers 5, Roskilde 1, Samsø 3, Silkeborg 4, Skagen 9, Skælskør 2, Svendborg 4, Søllerød/Holte 1, Thisted 1, Vejle 1, Viborg 1.

Tilgang ialt 141, afgang ialt 163. Tilbagegang i april kvartal 22 medlemmer.

Kommende afdelings-jubilærer

9/8 1969 Ringe, 25 år. – 6/11 1969 Birkerød, 25 år. – 29/11 1969 Fanø, 25 år.

Næste nr. af Under Dannebrog

Stoffet til Under Dannebrog nr. 4 skal være redaktionen i hænde senest 1. oktober.

Juleaskeskåle 1969

Holmens kirke fylder i år 350 år. Dette har givet Søværnet anledning til at benytte et billede af den smukke kirke som motiv til årets juleskål.

Bestilling på skålene skal afgives til afdelingsformændene inden 1. november. Hovedkontoet kender endnu ikke de nøjagtige priser, men man bør regne med ca. kr. 6,00 for den lille porcelænsskål og ca. 4,00 kr. for den store fajanceskål.

Rubrikken fortsættes side 6 nederst og side 10-11

Marineforeningens jubilarstævne 1969

Traditionen tro indbyder Marineforeningen atter i år til jubilarstævne i den danske sensommer til minde om tjenesten ved søværnet. Stævnet finder sted søndag den 31. august, og indbydelsen gælder specielt de årgange, som blev indkaldt 1959-54-49-44-39-34-29-24-19-14-1909 osv.

Det er ingen betingelse, at man er medlem af Marineforeningen, for at man som jubilar kan deltage i stævnet. Vi vil gerne have mange med, og da erfaringen viser, at den personlige påvirkning altid er bedst, henstilles det til interesserede, at de hjælper os med at skaffe god tilslutning.

Tænk på, hvor morsomt det kan være at træffe gamle kammerater fra egen årgang. Skriv til dem og foreslå, at de mødes ved stævnet for at genopfriske fornøjelige minder.

Dagspressen har fået anmodning om at omtale stævnet, og Marineforeningen gør selv et stort arbejde for at sende indbydelse til alle de jubilare, hvis adresse er foreningen bekendt. Den personlige påvirkning er dog bedst.

I jubilardagens program er indlagt besøg både på Holmen, hvor ekserceruddannelsen tidligere fandt sted, og i det nye uddannelsescenter på Auderød. På den måde vil både ældre og yngre jubilare kunne få lejlighed til at mindes deres første dage i søværnet.

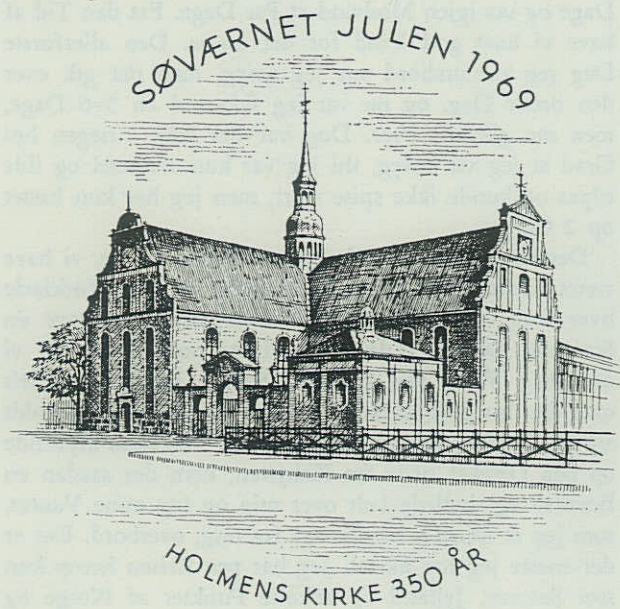
Program:

Kl. 10.30 mødes alle ved værftsbroen for enden af Prinsessegade (bus linie 8). Der indledes med en parade for chefen for flådestation København og Marineforeningens formand. I tilknytning til en kort andagt ved en værnepligtig teolog vil der blive lagt en krans ved mindestenen for søværnets personel. Derefter er der afmarch med Kvindelige Marineres musikkorps i spidsen til frokost på Marinekaserne København.

Kl. 12.15 frokostskafning på god gammeldags orlogsmanér, på den tidligere Søværnets Kaserne. Det gælder om at tilmelde sig i god tid, da der kun kan udstedes 200 billetter til frokosten. Tidligere er mange mødt op uden at anmelde deltagelse, hvilket skaber vanskeligheder for arrangørerne. Tænk på, at disse gør et stort frivilligt arbejde.

Forudgående anmeldelse er en absolut betingelse for deltagelse i jubilarstævnets frokost eller middag. Beklageligvis må man afvise alle, som ikke har fulgt denne anvisning.

Motivet på dette års askeskål.

Kl. 14.15 afgang fra Holmen til Nordre Toldbod.

Kl. 14.45 afgang med busser gennem Nordsjællands sommerpragt til ekcerserskolen i Auderød.

Kl. 16.15 ankomst til Auderød og omvisning under sagkyndig ledelse.

Kl. 18.00 middag i kostforplejningsbygningen.

Kl. 19.30 udskjæning.

Kl. 20.00 afgang med busser til København.

Kl. 21.15 ankomst til Rådhuspladsen, hvor jubilardagens officielle program er afsluttet.

Hvad koster det?

Helt gratis kan det ikke blive for deltagerne til trods for arrangørernes frivillige indsats. Imidlertid behøver det ikke at blive voldsomt dyrt, hvis man f. eks. kun vil deltage i ét eller to af arrangementets tre programpunkter. Disse er følgende:

I. Jubilarparaden. Til dækning af udgifterne ved det store arrangement må hver deltager erlægge en afgift på kr. 10,-.

II. Frokost bestående af bixsemad, ost, 2 øl, 2 snaps og kaffe kommer til at koste 22,00 kr. pr. kuvert. Salg af drikkevarer finder ikke sted.

III. Jubilmiddagen i kostforplejningsbygningen i Auderød, hvor der skaffes efter cafeteria-systemet. Menuen lyder på flæskkesteg, æblekage, øl, portvin og kaffe. Salg af drikkevarer finder ikke sted. Middagen og busturen koster tilsammen kr. 33,-.

Tegningen for deltagelse er bindende og skal ske til Marineforeningens hovedkontor, Havnegade 55, 1058 København K., telefon PALæ 2886. Kontoret er åbent dagligt kl. 10-13 undtagen lørdag. Ved indbetaling på foreningens postkonto nr. 1608 vil adgangskort blive tilsendt. Husk derfor at anføre nøjagtig adresse og årgang på girokortets talon.

Jubilarudvalget ser det som sin opgave at gøre festen så smuk og fornøjelig som muligt. Nogle kan tillade sig at ofre mere end andre på fornøjelsen, og man vil om muligt gerne kunne hjælpe mindrebedemlede årgangskammerater, så de kan være med. Derfor henstilles det, at bedre situerede yder et ekstra bidrag til arrangementet - hver efter sin evne.

Under stævnet vil der for en pris af kr. 7,00 blive forhandlet jubilæumstegn (25, 40 og 50 år) for aftjening af værnepligt, når dokumentation for indkaldelsesår forevises.

Resumé af de faste udgifter

I. Deltagelse i jubilarstævnet kr. 10,00.

II. Frokost på Holmen kr. 22,00.

III. Bus til Auderød og middag kr. 33,00.

Ialt kr. 65,00.

I betalingen er indbefattet udgifter til musik, dekoration, transport af service, materialer, tryksager, buskørsel, til- og afriktion af spisesal m. m.

Tilmeldelse

Mandag den 25. august er sidste frist for tilmeldelse over postkonto nr. 1608.

Efter onsdag den 27. august vil adgangsbilletterne ikke mere blive tilsendt. Bestilte og betalte billetter vil på jubilæumsdagen ligge klar til afhentning ved værftsbrovagnen mod forevisning af postvæsenets kvittering på beløbet indbetaling. Af hensyn til kabyssernes indkøb er mandag den 25. august fastsat som absolut sidste frist for tilmeldelse til jubilarstævnet. Det gentages, at man ikke kan påregne at få plads ved måltiderne, medmindre man er tilmeldt forud. Det vil lette arrangørernes arbejde, dersom tilmeldelse finder sted i særdeles god tid, og dersom man følger de her givne anvisninger.

Påklædning: „Daglig blåt“.

Jubilarudvalget.

Stormen og Marineforeningen

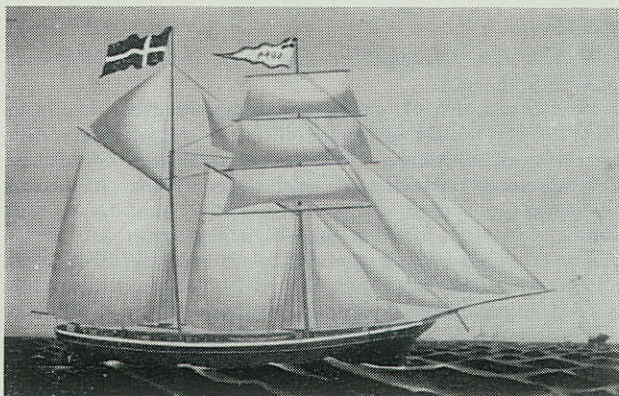
Det er givet, at Marineforeningen i Danmark ville være blevet stiftet 10. april 1913 uanset blæsevejret ved Hollands kyst i september 1869, men en ting er givet: Foreningen ville ikke have fået kommandør C. F. Maegaard til sin første formand, hvis ikke den storm havde rejst sig netop for 100 år siden.

Foreningens nys afgåede næstformand, Otto Hammer Maegaard, har elskværdigt givet tilladelse til, at vi må kikke lidt i hans faders efterladte dokumenter. Vi begynder med et pluk af Christian Frydendahl Maegaards livsindringer.

... Det var ved Læsningen af Romaner, at jeg havde faaet Lyst til Søen, altsaa til Orlogslivet og ikke til Koffardilivet, men Fader mente, at hvis jeg kom ud for en lidt streng Tur, vilde Lysten forgaa, og jeg kom derfor om Bord i Skonnerten „Cekrops“, Kaptajn Peter Ibsen, af Odense, som overkomplet. Kaptajn Ibsen var ikke netop bekendt for at være særlig øm overfor sine Folk, og Skonnerten skulde til Archangelsk i Ballast ...

„Cekrops“ var en Skonnert paa 120 Registertons, og Besætningen bestod foruden af Kaptajnen af Styrmand Nellemose, 2 Matroser, 1 Jungmand og 1 Kok. Mærkelig nok hed de sidstnævnte alle Christian ..., men da de ikke vilde kalde mig ved noget Efternavn, fik jeg Bescjed på at vælge mig et Navn, og jeg valgte Peter ..., og i de 3-4 Maaneder, jeg var der om Bord, hed jeg altsaa aldrig andet end Peter ... Jeg kom godt ud af det med dem i „Cekrops“, baade Kaptajnen og Styrmanden var rare Mennesker. Matroserne og de to andre Dreng ogsaa. Niels Christian var vistnok lidt socialistisk anlagt, thi en Dag, da Kokken og jeg var raget uklar, stak han mig en god Lussing med den Motivering, at fordi jeg troede, jeg var finere end Kokken, saa skulde jeg ikke tro, jeg kunde hundse ham ...

Desværre har det ikke været muligt at opspore et billede af bramsejlskonneren CECROPS af Odense, bygget 1852 i Troense. Billedet viser bramsejlskonneren CORA af Thurø. Den var af samme type og størrelse (Søfartsmuseet, Troense). – Til CECROPS knytter sig en særpræget begivenhed. Skibet sprang i 1900 læk i Nordsøen og blev forladt af mandskabet. Da de seks dage senere nåede ind til Grimsby, lå CECROPS der allerede, indslæbt et par dage før af en damper.

Jeg boede agter hos Kaptajnen og Styrmanden og gjorde rent, hentede Mad, vaskede op osv. Straks da jeg kom ombord syntes jeg jo ikke, at Sømandslivet var, hvad jeg havde tænkt mig, og jeg var egentlig ikke rigtig stolt den første Gang, jeg blev sendt til Veirs for at hjælpe med at beslaa Topseilet. Da Styrmanden sagde, at jeg skulde gaa ud på Nokken af Raaen, syntes jeg, det var et urimeligt Forlangende, og at det havde været rimeligere, om han var gaaet derud. Senere blev jeg jo klogere og opdagede, at det var nemmest at ligge paa Nokken.

Ovennævnte blev nedskrevet i 1913 – 44 år efter Christian Maegaards første udmonstring på en rejse fra Odense til Archangel. Lad os som et mellemstykke opleve en 16-årig skibsdrengs friske, umiddelbare indtryk i et brev dateret Archangel 13. juli 1869:

Archangelsk 13 Juli 1869

Kjære Forældre

Søndag Aften 11te ankrede vi op her paa Rheden, vi have altsaa havt en temmelig lang Reise. Den første Dag løb Lodsens os paa Grund ude i Gabet, og vi maatte have Varpankret ud og varpe Skuden af Grunden, men vi kom ikke til at seile før om næste Dags Morgen. Nu havde vi god Vind Skagen ud. Men nu havde vi Modvind og maatte krydse efter Norge til. Den ottende eller niende Dag fik vi en saa svær Kuling at vi maatte have klodsrebet Storseil, Skonnertseil og Topseil og et Reb i Stagfok og Stageil samt de andre Seil gjorde faste. Nu vilde Skuden ikke styre længere og vi maatte ligge underdreiet til den 12 eller 13 og nu vare vi drevne saa langt ned efter Holland til, at vi vare mere end 50 Mil længere borte fra Archangelsk end den Dag vi seilede hjemme fra.

Fra den Tid af havde vi maattet krydse hver Dag indtil vi kom til Tronhjem, da fik vi god Vind i nogle Dage og saa igjen Modvind et Par Dage. Fra den Tid af have vi havt god Vind for det meste. Den allerførste Dag jeg var ombord var jeg søsyg, men det gik over den næste Dag, og nu var jeg ikke vel en 5-6 Dage, men saa gik det over. Dog var det ikke i nogen høi Grad at jeg var søsyg, thi jeg var kun svimmel og ilde tilpas og kunde ikke spise stort, men jeg har kun kastet op 2 Gange.

Det har været meget koldt paa Reisen herop, vi have været nødte til at gaa med Islænder og med Tørklæde hver Dag, sommetider om Natten maatte vi have en Stortrøie paa til. I de Dage vi laa underdreiet fik vi ordentlig Vand paa Dækket. Søerne kunde slaa helt over den luv Side af Skibet og ind paa dem, der opholdt sig på Dækket. En nat da jeg i dette Veir kom krybende op paa Dækket nede fra Kahytten, kom der saadan en Braadsø og skyllede helt over mig og tog mine Vanter, som jeg et Øjeblik havde lagt fra mig, overbord. Det er det eneste jeg har mistet. Jeg har paa Reisen herop kun seet Samsø, Jylland og enkelte Punkter af Norge og

Rusland. Have vi havt det med Kulde hidindtil, saa skal jeg svare for vi fik det varmt nok da vi kom ind i Dvinaen, thi da vi kom ind i den fik vi Flaut saa at vi først rigtig kunde mærke hvor Solen brænder. I gaar da vi hev Baglast ud stod dem i Lasten omtrent helt nøgne, thi de havde kun Buxer paa og endda stod Sveden i klare Draaber paa dem.

Jeg maa hjælpe til med, alt hvad der forfalder ombord og faar Skjænd naar jeg ikke gjør det ordentligt. Baade Captainen, Styrmanden og Matroserne ere meget flinke imod mig. De første 2-3 Uger var jeg ikke med ved Seilklaringen til Veirs, men nu hjælper jeg altsaa til dermed. Jeg maatte hive i Spillet igaar, idag har jeg været nede i Lasten, men det var ikke nær saa varmt dernede idag som igaar, thi vi har havt Regnveir.

Captainen har telegraferet hjem igaar, men jeg vidste ikke noget af det, saa jeg fik ikke skrevet hjem at jeg ikke bryder mig om at fare til Coffardie. Det jeg har mest imod er det, at jeg skal staa saa meget til Roers næsten 6 Timer hvert Eetmaal, og saa er det noget kjedsommeligt Arbejde vi have for, thi det er just heller ikke rart at blive purret saa ofte.

Jeg ved ikke rigtig, kjære Fader, om du synes, at jeg skal gaa til Orlogs, thi hvis den ligner Coffardiefarten meget vil jeg ikke til Orlogs men hjem at staa i Boutik.

Livet her ombord

Vi sover hvert andet Eetmaal 7 og hvert andet 11 Timer. Hvert Eetmaal regnes fra Kl. 12. Kl. 12 bliver der purret ud til at skaffe og nu arbejder hele Mandskabet fra de have skaffet og til Kl. 3, da bliver der varskoet Frivagt. Lad det nu være Styrmandens Vagt der gaar til Køies, saa sover de til Kl. 6½, da der bliver purret ud til at skaffe, og nu skaffer hver Vagt ½ Time, naar Klokken er 8 faar Captainens Vagt Frivagt og den sover nu til Kl. 12 Midnat, saa har den Vagt til Kl. 4, da Styrmandens Vagt bliver purret ud til at drikke Kaffe. Nu gaar Captainens Vagt til Køies og sover medens de andre spule Dæk til Kl. 7, da der bliver purret ud til at skaffe. Efter Skaffetiden arbejder alle til Kl. 10. Da Styrmandens Vagt gaar til Køies.

Hver Søndag faae vi saalænge vi opholder os i Søn Budding bestaaende af en Meldeig hvori der kommer 3 Æg og et Par Skeefulde Smør og Fedt og lidt Sukker. Dyppen (Sausen) bestaar af Meljevning og tillavet med Sirup og Eddike, endelig faar vi Salt Kjød den Dag.

Mandag: Grød og Flæsk.

Tirsdag: afsiede Ærter.

Onsdag: Klipfisk med Kartoffler og Smørsause. Af Kartofflerne spiser hver Mand et dybt Tallerken fuldt.

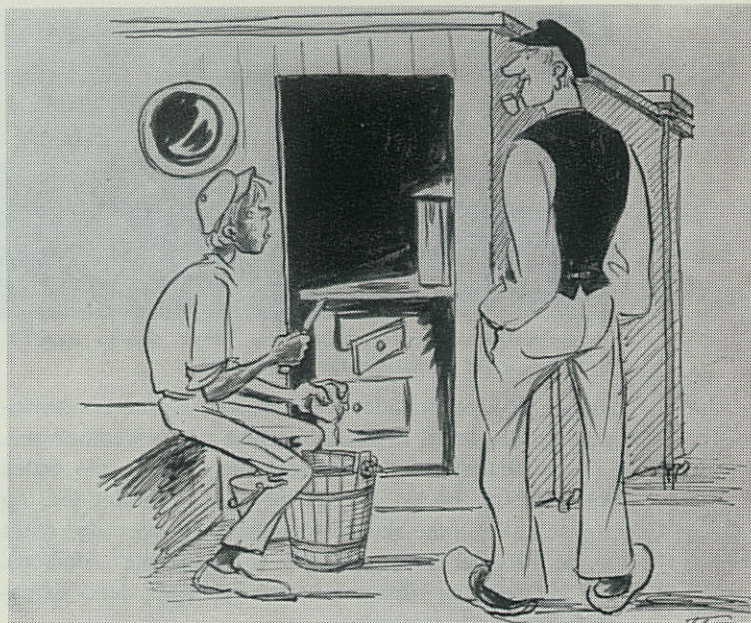
Torsdag: afsiede Ærter.

Fredag: Svedskevælling og Flæsk. Undertiden naar vi har meget smaat Brød, Øllebrød.

Naar vi er ved Landet faae vi ferskt Kjød og Suppe Søndag, Tirsdag og Torsdag.

Vi ligger midt i Havnen og lossen vor Baglast til Leitere. Vi maa ikke koge ombord. Kokken maa derfor roes til Land hver Middag og hver Gang vi skal have Caffé.

Jeg haver ikke været i Land endnu, thi naar vi skal, der er en der sætter os i Land og henter os, men jeg skal

- Hvor gammel er du i grunden, lok?

- 16 år, styrmand.

- Hvordan i alverden har du båret dig ad med at blive så beskidt på den korte tid?

med Captainen i Land imorgen og have mig et par Landgangsstøvler, thi jeg skal med ham til Archangelsk og til Consulen paa Søndag og jeg kan altsaa ikke gaa med mine Fedtsko.

Kl. 5½ Morgen bliver vi purret og drikker da Caffé. Jeg drikker omtrent en Pægl Caffé og 2-2½ Pægl The hver Gang jeg skaffer, og saa arbejder vi hele Dagen til Kl. 6 om Aftenen, da faar vi Udskeiningskaffe.

Hver Nat gaar hver Mand 1½ Time Vagt, thi Russerne ere store Tyveknægte og de ligger og pjadsker i Vandet lige saa vel om Natten som om Dagen.

Vi er slemt plagede af Muskitter, nogle Insekter, der stikke værre end en Ulykke, og hvis Stik viser sig som store Vabler. De kan mageligt stikke gennem 2 Par Buxer. Nu ikke mer for denne Gang. Kun vil jeg blot bede eder hilse alle gode Venner og Bekjendte fra eders hengive og lydige Søn.

C. F. Maegaard.

Vi vender tilbage til kommandør Maegaards livserindringer for at hente et par glimt fra Archangel i seilskibstiden.

Da vi passerede Nordkap, var det lyst til Kl. 12 Nat og blev ved med at være det i den Tid, vi lå heroppe ... Archangelsk imponerede mig naturligvis, ikke saa meget Byen, som den masse Skibe af alle Nationer, der laa paa Rheden. Saa vidt jeg husker, var der ingen Skibe, der laa ved Kaj. Jeg, der aldrig før havde set et Fuldskib eller en Bark, saa dem her i Massevis, og Matroser i røde og andre stærktfarvede Skjorter arbejde ombord.

Af Hensyn til Brandfaren paa Rheden var det forbudt at koge om Bord, men der var Kogehus i Land, hvor Kokkene fra alle de forskellige Skibe blev bragt ind hver Dag, og hvor der blev lavet Mad til mange forskellige Nationer af mange beskidte Kokke. Jeg mindes vor egen Kok, han var altid møgbeskidt. Hver Kok med-

Arkangel for århundredeskiftet. Her lastede skibene trævarer, tjære og hørfrø (Sofartsmuseet i Troense).

bragte sit eget Brænde. De stjal som Ravne fra hinanden, og Slagsmaal hørte derfor ikke til sjældenthederne.

Da Ballasten var losset, kom der Lægtene paa Siden med Hørfrø. For at faa saa meget som muligt ind, og for at Lasten ikke skulde forskubbe sig, blev der sendt nogle Kvinder, som vi kaldte „Tramptøse“, ombord. De gik frem og tilbage i Lasten syngende deres monotone Sange og trampede ...

Moskitoerne var en slem Plage. Mere blodtørstige Uhyrer har jeg ikke truffet paa, saa vidt jeg mindes. Den ene af Matroserne paastod, at de kunde stikke igennem et Par Søstøvler, men det var en mild Overdrivelse. For at faa Nattero for disse Asener foretog vi hver Aften en Udrygning af dem. Skylightet blev taget af, et Flag lagt over Hullet og Kaptainen, Styrmanden og jeg begav os ned i Kahytten, hvor vi gav os til at ryge Tobak af alle Kræfter. Naar vi var halvkvale, antog vi, at Moskitoerne maatte have faaet styret deres Lyst til at være i Kahytten, og jeg blev sendt op for at tage Flaget bort et Øjeblik, medens Moskitoer og Røg væltede op af Hullet. I reglen fik vi de fleste af dem op paa den Maade, før Flaget blev lagt over igen ...

Nu springer vi et par måneder frem i tiden og tager atter et lille udtog af et brev, denne gang fra kaptajn P. Ibsen, som 8. sept. skrev til Christian Maegaards far fra Koogerpolder i Holland, hvor „Cekrops“ lossede sin last af hørfrø.

... De og Deres Hustru vilde vist nok kunde see en stor Forandring med ham, naar han kommer hjem, thi han er blevet tyk og fed og meget solbrændt. Vaskeriet vil ikke rigtigt gaa for ham, men i Archangelsk lod jeg ham dog probere, thi paa Krigsskolen skal han ogsaa gjøre det, men her i Holland har vi antaget en Kone til at faa ordentlig Grund i Tøjet, og glad er Christian,

at han slipper derfor ... Da han ikke har været søsyg, bliver han det ikke mere og vil vistnok næppe opgave Søen, men taler bestandigt om at komme ombord i Krigsskibene. Der vil han jo rigtig nok komme under en strengere Commando, men det maa han jo finde sig i. Det Uldtøj han fik hos Hansen i Odense, er ikke stort nok, især Underbenklæderne, thi det kryber altid ind og bliver mindre ...

Vi vender tilbage til erindringsbogen, hvori ogsaa Christian Maegaard nu er naaet til Koogerpolder:

... Medens jeg fra Archangelsk skrev hjem, at jeg egentlig helst vilde holde op med at sejle til Koffardis, og hvis Orlogslivet var ligesom Koffardilivet, vilde jeg hjem at staa i Butik. Saa havde jeg nu faaet mere Lyst til Sømandslivet, ihvertfald naar Skibet var i Søen ... Fra Holland skulde vi have været til England og videre, men hvis det var sket var jeg ikke kommet til Orlogs. Her kom det Held, som saa ofte har fulgt mig i Livet, mig til Hjælp i form af en Storm, der forhindrede, at at vi kom til Søs. Derfor naaede et Telegram om, at jeg straks skulde rejse Hjem for at komme til Orlogs, mig saa betids, at jeg kunde rejse fra Holland, vistnok i midten af September ...

Jeg var jo lykkelig over at være kommet hjem og de ogsaa over at se mig, men længe varede Opholdet ikke, thi jeg skulde ud at sejle med Fregatten „Sjælland“, der skulde repræsentere Danmark ved Suez-Kanalens Aabning ...

– Det skal vi høre noget om i næste nummer. Her vil vi slutte med et par korte udtog af breve, hvori Christian fortæller om den storm, der blev hans skæbne:

Alkmaar d. 12. September 69 ... I Dag skulde vi have seilet til Niuwediep, men da det var stærk Kuling i Morges, som nu er bleven til en forrygende Storm af NV, skulde vi blive liggende her. Vi komme vistnok ikke til Søs de første Par Dage, thi denne Storm sætter jo en voldsom Paalandssø, som det ikke vilde blive til at seile imod. Herfra skulde vi gaae Leithfjorden efter Kul ...

Nieuwediep 17. Sep. 1869 ... Der er skeet mange Forliis her paa Kysten, det første vi hørte om var et stort engelsk Fuldskib, der var Vrag, og som havde mistet seks Mand, de andre bleve bjergede ...

C. F. Maegaard.

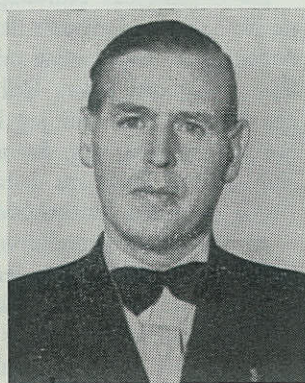
Mere fra Hovedstyrelsen

O. H. Maegaard træder tilbage

Inspektør Otto Maegaard, som gennem tolv år har været næstformand i hovedbestyrelsen og i udstrakt grad været et rejsende bindeled mellem hovedbestyrelsen og afdelingerne ude omkring, trækker sig nu tilbage efter eget ønske. Som søn af kommandør Christian Maegaard, der var medstifter af Marineforeningen, har han så at sige levet med i foreningsarbejdet fra barndommen. Lige fra de unge år har han virket for Marineforeningens sag og været meget aktiv. Således var han bl. a. medstifter af Silkeborg-afdelingen, ligesom han en årrække var formand for Rungsted/Hørsholm-afdeling. Marineforeningen er stolt over hans indsats, og det er mig en stor glæde, at såvel hovedbestyrelsen som sendemandsmødet enstemmigt har kunnet tilslutte sig Maegaards tildeling af Marineforeningens æres-
Kai Hertz.

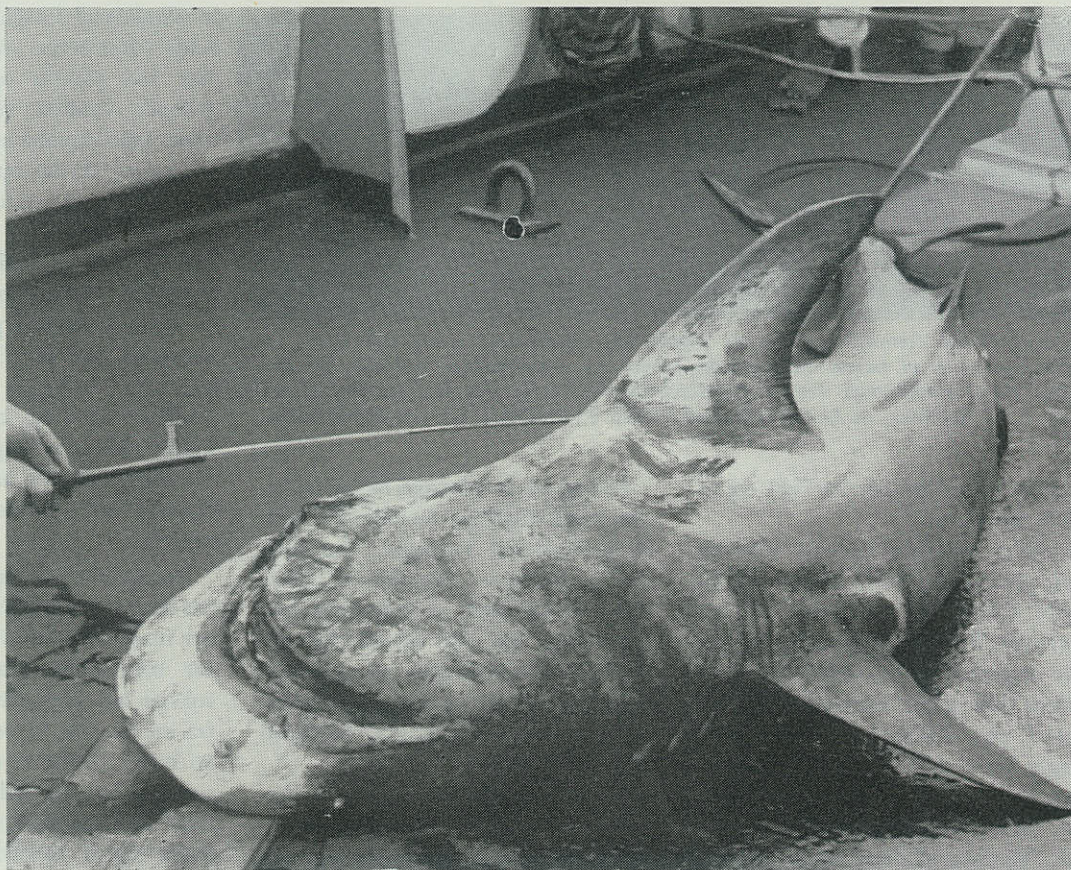

C. F. Maegaard.

O. H. Maegaard.

Foto
K. Tornbak.

Hajer og sømænd

Ærkefjender gennem årtusinder

Endnu kan man komme ud for at høre gamle forbenede sølke fremsætte den påstand, at en rigtig sømand helst ikke bør kunne svømme, for han har jo alligevel ingen chancer, hvis han kommer i baljen, og der ikke er hjælp i umiddelbar nærhed.

Gang på gang er denne påstand blevet imødegået af konkrete eksempler. Hvert år har man kunnet læse om søfolk, der er faldet over bord og har ligget og svømmet i timevis – i enkelte tilfælde over 12 timer, før de blev savnet om bord og fisket op.

Naturligvis kan man ikke holde til at ligge så længe i vandet, hvis dette er for koldt. Adskillige af de rapporterede begivenheder har da også fundet sted under varmere himmelstrøg – netop hvor de menneskeædende hajer holder til.

Faren for angreb af hajer er størst i de tropiske og subtropiske have mellem 30 grader nordlig og

30 grader sydlig bredde, hvilket dog på ingen måde må betragtes som en fast regel. Eksempelvis kan det nævnes, at Queensland og Sydafrika betragtes som særligt farlige områder.

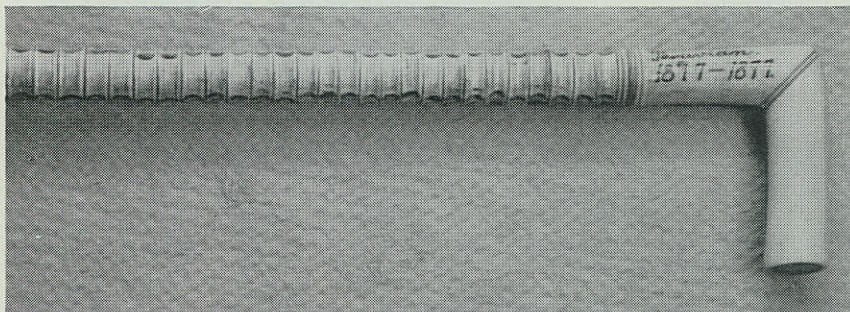
Tre gange har jeg selv oplevet at blive jaget op fra et forfriskende bad ved råbet: „Haj! Haj! Haj!“. Det var henholdsvis ud for Marokko, i Vestindien og ved Mexicos vestkyst. De fleste angreb finder sted, hvor vandets temperatur er højere end 21 graders celcius, men man har dog haft eksempler på angreb fra hajer i farvande med helt ned til 15 grader celcius. På den nordlige halvkugle har man konstateret, at januar er den måned, hvor hajerne er farligst. De synes at være mest ivrige til at angribe mennesker om eftermiddagen mellem kl. 15 og 16. Hajer søger dog føde alle døgnets timer og især om natten.

Hajen har fået ord for at være doven og flegmatisk. Det skyldes

naturligvis, at sømanden sammenligner den med delfinen, som ikke leger foran skibets stæv, medmindre dette sejler med mindst 6 knobs fart. Hajen, som optræder i skibets kølvand, gider normalt ikke følge efter dette, når det sejler over 4 knob.

I særlige tilfælde, f. eks. når et skib forliser eller et luftfartøj styrter i vandet, eller der foretages en undervandsekspllosion, således at der pludselig fremkommer store mængder af føde og blod i vandet, kan det imidlertid ske, at hajerne går helt amok. Man har under sådanne omstændigheder observeret hajer, der svømmer lodret op fra bunden lige til overfladen og snapper vildt efter alt, hvad der kommer inden for synsvidde. De går endog løs på andre hajer.

Det er under sådanne forhold, at svømmeren er udsat for den største fare, og hvor næsten alle skræm-

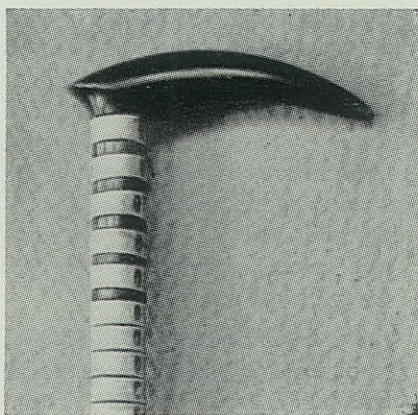
Spadserestokken fremstillet af hajens rygrad kan symbolisere sømandens aldrig svigtende had til et af havets mest glubske rovdyr og repræsenterer samtidig en af de ældste husflidstraditioner fra langfarts-sejlskibene. Denne stok er fremstillet af skibsfører S. H. Sørensen, da han sejlede med barken PERUVIAN før århundredeskiftet.

mende forholdsregler har vist sig at være nytteløse.

Under normale forhold ville en haj, som søger føde, nærme sig sit bytte forholdsvis langsomt og beslutsomt. For den svømmer, som bliver angrebet af en sådan haj, er i tidens løb givet mange gode råd, som f. eks. at klappe i hænderne, slå nogle hårde ting imod hinanden under vandfladen, skringe, blæse bobler, råbe, sprælle og plaske i vandet osv. Værdien af disse midler er problematiske, hvor det drejer sig om en sulten haj. Det er konstateret, at visse lyde ligefrem tiltrækker hajen.

Er en svømmer kommet i den beklagelige situation, gælder det om ikke at blive grebet af panik. Bevægelserne må være langsomme og kontrollerede, og man har eksempler på, at en svømmer – vel at mærke hvis han ikke er såret – er sluppet med skrækken ved blot at holde sig fuldstændig stille flydende i vandet. Ofte har det kun drejet sig om nysgerrige hajer, som er svømmet bort igen.

Hajstok med håndtag af bøffelhorn fremstillet af matros Christian Hansen (Søfartsmuseet, Troense).

Forsøg på at bibringe hajen sår er som regel unyttige, medmindre man er professionel hajjæger. Det kan endog forværre situationen. Derimod er det sket, at svømmere har skræmt en haj ved at slå den på snuden, på øjnene eller på gællerne. Adskillige steder medfører indfødte dykkere en speciel hajstok beregnet til at skubbe hajen bort med.

Det er blandt dykkere almindeligt kendt, at hajens nysgerrighed især tiltrækkes af lyse, skinnende ting og af genstande, der bryder vandets overflade. Af samme årsag foretrækker adskillige dykkere en mørk beklædning og mørkt værktøj frem for lyst, og en dykker er altid særligt påpasselig, når han skal op i sin båd eller ud af den, ligesom han aldrig lader arme eller ben dingle ned i vandet fra båden.

Det er af særlig vigtighed, at man kommer hurtigt op af vandet, hvis man får en skramme, så der flyder blod. Selv ganske lidt blod kan vejres af hajer på lang afstand og i utrolig kort tid.

Søfolk diskuterer ofte hajer, og nylig modtog redaktøren brev med anmodning om at afgøre et væddemål. I messen havde man diskuteret, hvorvidt hajer lægger æg eller føder levende unger, og ingen af parterne ville give sig.

Svaret blev da, at begge de stridende parter om bord havde ret – på en måde. Der findes ca. 350 kendte arter af hajer, af hvilke nogle „lægger“ æg og andre føder levende unger. Til eksempel føder blåhajen et halvt hundrede levende unger på 40–60 cm længde. Rødhajen gyder æg, der er beskyttet af

et hornkapsel forsynet med klæbrige tråde i hjørnerne, så det kan hænge fast ved planter og lignende. På Jyllands vestkyst finder man ofte disse hornkapsler og andre former for hajæg skyllet op på stranden.

I det ovennævnte væddemål benyttedes udtrykket „lægger“ æg. Havde man i stedet væddet om, hvorvidt hajens unger „udklækkes“ af æg, ville denne part i diskussionen have haft ret. Det er fælles for alle arter af hajer, at deres afkom udvikler sig i æg, men i nogle tilfælde „udruges“ ægget inde i hajmoderen, således at ungerne først kommer ud i vandet efter udklækningen.

Diskussionerne gælder også hajerens størrelse og farlighed. Man regner med, at højst 20 arter er farlige for mennesker. Størrelsen af den voksne haj kan efter arten variere fra en længde af en halv meter til 16 meter. Størst er den kæmpemæssige hvalhaj, og lad det så være en trøst, at hvalhajen udelukkende ernærer sig af smådyr.

Under den anden verdenskrig, da hajerne havde gyldne tider blandt ofrene fra torpedoer i tropiske farvande, begyndte amerikanerne at spekulere på muligheden for at bremse disse grumme fisk i deres usympatiske næringsvej.

Man udsendte studiegrupper, som bl. a. talte med de indfødte på kysten, hvor der optrådte mange hajer. Det gav dog ikke noget direkte resultat. Ingen kendte noget probat middel til at holde hajer på afstand. Nogle steder brugte man at fange hajerne med faste redskaber, og her fandt man et udgangspunkt. Det viste sig, at dersom fiskerne var efterladende med hensyn til at røgte krogene, så de fangne hajer døde og begyndte at gå i forrådnelse, da var det i længere tid fremover næsten umuligt at fange hajer det pågældende sted.

Tydeligt nok syntes hajerne ikke om at færdes i nærheden af forrådnende hajkød. De blev med andre ord skræmt af de forrådnelsesprodukter, som bredte sig i vandet. Noget bedre spor kunne man næsten ikke have ønsket sig. Amerikanerne iværksatte en række videnskabelige forsøg. Man lod hajkød råd-

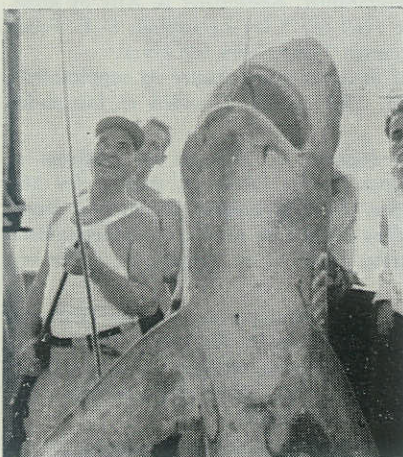

ne, indtil der ikke var mere tilbage end en ildelugtende væske. Denne væske blev nøje analyseret på kemiske laboratorier, hvor man fandt ud af, at det gådefulde „skrækstof“ var ammoniumacetat, som dannes i store mængder gennem forrådnelsesprocessen. Ammoniumacetat består af to komponenter, ammoniak og eddikesyre. Man prøvede disse stoffer hver for sig, og det viste sig, at det var eddikesyren, som skræmte hajen. Samtidig havde andre forsøg vist, at kobbersulfat havde en lignende virkning. Næste skridt blev derfor at prøve en „krydsning“ mellem eddikesyre og kobbersulfat – nemlig kobberacetat.

I et farvand, hvor der var mange hajer, udsatte man redskaber med den bedste lokkemad på krogene. I nærheden af redskaberne var anbragt en porøs sæk indeholdende kobberacetat. Det varede ikke længe, før hajerne kom til og bed efter lokkemaden, men så snart de vejrede kobberacetat i vandet, spyttede de kødstykkerne ud igen og flygtede hurtigst muligt.

Hajer i flok opfører sig ikke altid på samme måde som enlige hajer. Derfor blev næste skridt at undersøge, hvorvidt en hel stime hajer ville reagere på samme måde. Det viste sig, at midlet var lige effektivt, hvor store flokke man end prøvede det på. Man kunne servere det lækreste festmåltid for de glubske rovdyr, men et par stumper fisk behandlet med kobberacetat i nærheden var tilstrækkeligt til at skræmme dem bort. – Dermed var sagen klar.

Foto Jørgen Gredsted.

I de sidste krigsår lod amerikanerne alle redningsbåde og redningsveste forsyne med en lille pose hajmiddel bestående af én del kobberacetat og fire dele af et stof, som kaldes nigrosin. Dette stof farver vandet sort som blæk fra en blæksprutte og har til formål at skabe en slags undervandsrøgtæppe om den skibbrudne, så han ikke risikerer at tillende hajer når at snappe et ben eller en arm, før de lugter skrækmidlet. Indholdet af poserne var beregnet til at holde sultne hajer på behørig afstand i 3–4 timer.

de. Det praktiseres mange steder at udlægge et langt net langs med kysterne om natten og at fjerne det om morgenen. Denne teknik har vist sig at være effektiv og anvendes fremdeles.

Foto O. Ascanius.

Det nævnte stof, som har fået det populære navn „Sharkchaser“ (hajforskækker), betragtes stadig som et af de bedste midler til at frastøde hajer fra små lokale områder og i et begrænset tidsrum. Det anvendes bl. a. i det amerikanske militærs redningsveste. Stoffet produceres komercielt af en kemisk fabrik i San Pedro.

På det tidspunkt, da amerikanerne eksperimenterede med deres hajmiddel, var lignende studier igang i Australien, og man har her fundet frem til midler af tilsvarende art som i USA. Man har dog flere steder, bl. a. ved kysterne af New

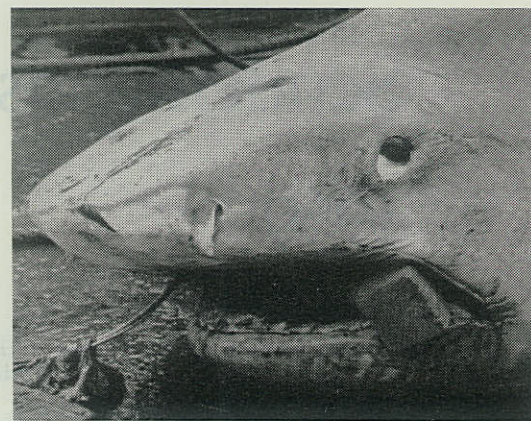

Foto K. Tornbak.

South Wales, hvor hajerne er særligt aggressive, været nødt til at tage yderligere sikkerhedsforanstaltninger i brug for at beskytte de baden-

Den søfarende mands urgamlе had til hajen er velbegrunder, og det var ikke bare jagtglede, som ansporede til hajfiskeri i gamle dage, når sejlskibet luntede afsted i let vind med et par trekantede rygfiner i kølvandet. Det var heller ikke behovet for frisk kød, som satte hajfiskeriet i gang, men den traditionelle stræben efter at tilintetgøre ærkefjenden.

Når en haj var „nedlagt“, blev dens halefinne i reglen anbragt helt forude på jagerbommen. Det var ikke alene et trofæ, som fortalte, at man havde gjort sin pligt. Det var også kendetegnet for en langfartsejler, som havde været på varmen.

Det hørte også til gammel sømandstro at betragte denne hajfinne som en amulet, der gav skibet held og god vind, fordi man havde overvundet „det onde“.

Denne tradition har overlevet indtil vore dage. Et af de nyeste eksempler mødte man i juni 1967, da krigen brød ud mellem Ægypten og Israel. Det Østasiatiske Kompagnis M/S ARANYA lå da fire døgn i bugten ved Aden og afventede instrukser om, hvorvidt man skulle gå nordover mod Suezkanalen eller syd om Afrika. Besætningen fordrev tiden med fiskeri, og man fangede en haj, hvis halefinne blev anbragt i forstævnen. Kort efter kom telegrammet hjemmefra: „Fortsæt syd om Afrika“. Hajfinnen havde bragt held. ARANYA undgik at dele skæbne med de mange skibe, som nu i årevis har ligget indespærret i den store saltsø midt i Suezkanalen.

Sendemandsmødet

1969

Sendemandsmødet 1969 fandt sted i Grenå den 10/11 maj på „Hotel du Nord“, hvor Grenå-afdelingen stod for arrangementerne.

Lørdag kl. 1615 slog formanden for Grenå afdeling, „Nelle“, på klokken i Marinestuen på hotel „Grenå Strand“, hvilket var signalet til, at der var „øl til alle“, – og det var mange. Ca. 150 marinekammerater samt et antal medbragte damer var tilstede, da formanden bød velkommen til Grenå. En ordentlig „skive“ og en festlig optakt til en helt igennem vellykket weekend.

Med godt 300 deltagere fik kammeratskabsaftenen på „Hotel du Nord“ et festligt og fornøjeligt forløb, der indledtes med spisning og diverse taler, bl. a. af Grenås borgmester og af formanden for Marineforeningen K. Hertz. Herefter var der lejlighed til en svingom, og undervejs til de små timer krydredes aftenen med fin underholdning. Absolut et fornemt arrangement.

Hovedbestyrelsen havde været samlet til møde allerede lørdag eftermiddag, hvor oplægget til søndagens møde blev pudset af. Sendemandsmødet begyndte søndag kl. 0900. Valgt til dirigent blev orlogskaptajn J. K. Olsen, som med vanlig dygtighed og humor ledede de påfølgende forhandlinger.

Formanden åbnede mødet med at takke sendemændene for fremmødet og derefter, traditionen tro, at udbringe et nifoldigt leve for vor æresformand, H. M. Kong Frederik d. IX. Formanden erindrede forsamlingen om de store begivenheder, der havde fundet sted inden for kongehuset i afvigte år med rund fødselsdag, barnedåb og med familieførøvelse forestående. Til kongen og chefen for søværnet sendtes telegrafisk hilsen, der blev besvaret, inden mødet sluttede.

Efter en hyldest til Grenå by og en tak til Grenå afdeling for godt værtskab indledte formanden årsberetningen med at mindes de af vore kammerater, der var gået bort siden sidste sendemandsmøde.

Den 1. maj 1969 talte Marineforeningen 88 afdelinger med et samlet medlemstal på ca. 9.350 mod 89 afdelinger og 9.157 medlemmer på samme tid i 1968, det tyder på stabilitet og bæredygtighed i vor forening idé. Der skal lyde en tak fra hovedbestyrelsen til afdelingerne for god indsats i det forløbne år.

Formanden påskønnede ligeledes det initiativ, som adskillige afdelinger lægger for dagen med hensyn til at indrette marinestuerne med et så præsentabelt inventar som tilfældet er, men han påpegede samtidigt vigtigheden af at sørge for a'jourførte inventarlister og ikke mindst vigtigheden af at gøre dekorationsgenstande, som kunne tænkes at friste langfingrede gæster, forsvareligt fast.

Under omtalen af skyttelavene nævntes, at der ved sidste års landsskyttestævne i Glostrup/Tåstrup for første gang blev skudt om „Kommandør Evers Mindepokal“, som skal vandre i 10 år. Det blev Kalundborg afdelings skyttelav, som tegnede sig for den første aktie i det smukke tinkrus. Skyttelavenes antal er steget fra otte til ni med Hadsund som det niende. Næste landsskyttestævne finder sted 14. september i Randers.

Vedrørende vort blad „Under Dannebrog“ står vi overfor at skulle tegne en ny 3-årig kontrakt for trykningen. Samarbejdet med Frederikshavns Avis har været positivt, og da en ny kontrakt kan indgås på en acceptabel måde for Marineforeningen, er der al mulig grund til at antage, at samarbejdet med Frederikshavns Avis vil fortsætte.

Under samtalen af foreningsvirksomheden i årets løb, blev det bemærket, at der havde hersket stor aktivitet rundt i afde-

lingerne hvad angik mødevirksomheden. Især spores øget samarbejde mellem afdelingerne indbyrdes og øget samarbejde med lokale soldaterforeninger.

Det store antal 25-års og 50-års afdelingsjubilæer har også givet anledning til en udvidet kontakt med lokale bymyndigheder og presse, hvilket er af overordentlig stor betydning.

Admiral Carstensens Mindebæger var blevet tildelt korporal John Rasmussen, Nakskov, korporal Bengt Arne Petersen, Nykøbing F., VP Andreas Zachariassen, Næstved, og VP Claus Knud Christensen, Klampenborg.

Af forestående særlige begivenheder blev nævnt Nordisk Kammeratskabsstævne i Karlskrona 29. maj–1. juni, Dannebrog 750-års jubilæum 15. juni samt Jubilarstævnet, som finder sted den 31. august 1969.

Tid og sted for næste års sendemandsmøde er endnu ikke fastlagt.

Hovedkassereren aflagde herefter beretning om det reviderede årsregnskab for 1968 og kunne til sendemændenes tilfredshed meddele, at foreningen sluttede regnskabsåret 1968 med et lille overskud. Regnskabet blev – efter enkelte spørgsmål – godkendt af forsamlingen.

Under behandlingen af punktet „indkomne forslag“ blev den afgående næstformand, inspektør O. H. Maegaard, samt den tidligere næstformand, grosserer Chr. Bønnelycke, valgt til æresmedlemmer af Marineforeningen, begge med akklamation.

Som ny næstformand i stedet for O. H. Maegaard, der ikke ønskede genvalg, valgtes underdirektør Worm Petersen, Frederiksberg afdeling. I distrikt XI trådte værkfører Egon Hansen, Skive, tilbage og blev erstattet af fiskeskipper Jens Knak, Lemvig. (Suppl. Lars Jensen, Thyborøn).

I distrikterne I, VI og X var der genvalg.

Herefter har hovedbestyrelsen følgende sammensætning:

Formand: Kommandørkaptajn K. Hertz, København.

Næstformand: Underdirektør Worm Petersen, Frederiksberg.

Landsekreter: Salgskonulent Gunnar Sejersen, Gentofte.

Hovedkasserer: Orlogskaptajn S. Thorlund Nielsen, Gentofte.

Distrikt I, Storkøbenhavn: Boghandler O. Reumert, København.

Distrikt II, Sjælland N.: Maskinmester Hans Pedersen, Frederiksværk.

Distrikt III, Sjælland V.: Blikkenslagerm. I. Strangholt, Roskilde.

Distrikt IV, Sjælland S.: Kontorbestyrer E. Nielsen, Næstved.

Distrikt V, Bornholm: Kaptajn C. Thomsen, Rønne.

Distrikt VI, Lolland-Falster: Forretningsfører E. Semberg, Nakskov.

Distrikt VII, Fyn: Ingeniør E. D. Fylling, Odense.

Distrikt VIII, Jylland SE.: Fabrikant M. Burchardt, Kolding.

Distrikt IX, Jylland SV.: Direktør Knud Schrøder, Esbjerg.

Distrikt X, Jylland M.: Omsorgskonulent E. Schytte Hansen, Randers.

Distrikt XI, Jylland NV.: Fiskeskipper Jens Knak, Lemvig.

Distrikt XII, Jylland N.: Taksator Arne Sørensen, Ålborg.

Distrikt XIII, Oversøisk afd.: Bagermester E. Echvald, Godthåb, Grønland.

Revisorer og revisorsuppleanter: Kontorchef A. Årre og gross. N. E. Beck-Friis (valgt 1969 for 2 år) og kaptajn S. E. Fabricius og direktør V. Thomsen (valgt 1968 for 2 år).

I 1970 er der valg af distriktsrepræsentanter og suppleanter i distrikterne II, IV, VII, VIII og IX. Desuden er formanden på valg.

Under „Eventuelt“ redegjorde O. Reumert for arrangementerne omkring Dannebrog 750-års jubilæum, specielt for Marineforeningens deltagelse. Efter at enkelte sendemænd havde haft ordet for korte indlæg afsluttedes mødet, og sendemændene samledes med de indbudte gæster til en hyggelig og velfortjent frokost.

I henhold til indført praksis henligger der hos distriktsrepræsentanterne eksemplarer af sendemandsmødets stenografiske referat for udlån til særligt interesserede medlemmer eller afdelinger, der f. eks. på bestyrelsesmøder kunne ønske at vide mere om, hvem der sagde hvad under mødet.

Hovedkassereren.

Det tolvte nordiske militære kammeratsskabsstævne i Karlskrona

Officiel beretning om stævnet

Stævnet, som fandt sted fra 30. maj til 1. juni, var et eksempel på perfekt afvikling efter en perfekt plan. For første gang var de finske kammerater med, og de ca. 300 deltagere var indkvarteret på kaserneerne for orlogsskolerne og kystartilleriregimentet. På hver belægningsstue var indlogeret repræsentanter fra de fire nationer. Derved opnåede man i overensstemmelse med stævnets hovedformål, at der straks fra første aften skabtes kontakt over landegrænserne. Det resulterede i en hyggelig kammeratlig ånd og en personlig kontakt, som kom til at præge hele stævnet på realistisk måde, selv om denne ånd naturligvis også blev påkaldt i de forskellige højtidelige taler.

Fredag formiddag samlede alle til en velkomsteremoni på Stortorget, hvor man blev budt velkommen af formanden for de svenske militære kammeratforeningers samarbejdskomité, oberst Bengt Brusewitz, som overrakte en kopi af „det norske sværd“ til lokalkomitéens formand, kommandør Hans Gottfredson. Det er blevet tradition, at dette sværd opbevares af stævnets lokale arrangør indtil næste stævne.

Nationalsangene blev sunget, og et musikkorps opførte et tattoo, hvorefter man afmarcherede til besøg på det gamle orlogsværft og det nye Karlskrona-varvet. Efter frokost i byens idrætshal tog man på bustur til flådens fritidslejr ved Skönstavik, er velorganiseret og veludrustet institution, hvor gasterne fra Karlskronas orlogsskoler kan tilbringe deres weekends og fridage. Beboelseshusene er placeret i et smukt terræn, hvor der er mulighed for at dyrke atletik, badning, sejlsport og anden fritidsbeskæftigelse.

Resten af dagen var helliget faglige konferencer. Om aftenen var deltagerne fordelt væbenvis i seks forskellige lokaler, hvor de fire nationers repræsentanter for hvert væben udvekslede erfaringer såvel af teknisk art som med hensyn til traditionsbetonede sociale omgangsformer. Det var langt hen på de små timer, før der blev ro på belægningsstuerne. Det gjaldt vist nok især hos søfolkene.

Om lørdagen aflagdes besøg på Kungsholmsfortet, en af de to befæstninger i skærgården, hvorfra man tidligere kunne beherske den dybe indsejling til Karlskrona. Her blev frokosten indtaget, og efter en sejltur gennem skærgården, blev gæsterne omladet til busser, så man kunne få lejlighed til at se mere af Karlskronas omegn. Bedst huskes fra denne tur Blekinges største privatbesiddelse, fideikommisset Johannishuis, som tilhører greve Hans Wachtmeister. Det er et navn, som i erindringer fremkalder nogle af fortidens hårde dyster mellem den danske og den svenske flåde.

Lørdag aften afholdtes den officielle festmiddag på Sparres kaserne, hvor spisesalen, en tidligere sportshal, rigeligt rummede de ca. 350 gæster, og hvor et orkester satte luften i vibrationer, så man må undre sig over, at malingen blev hængende på væggene.

Søndag formiddag var reserveret et besøg på Karlskronas dejlige orlogsmuseum, hvor en maritimt interesseret kunne tilbringe adskillige dage. Samlingens omfang er overvældende, og de historiske værdier og hele arrangementet er af en sådan karat, at sammenligning med vort eget orlogsmuseum er umulig.

Stævnet afsluttedes søndag eftermiddag med gudstjeneste i Admiralitetskirken. Et righoldigt program var gennemført på en strålende måde. I en realistisk internordisk kammeratsskabs-ånd var forbindelsestråde knyttet, og der var skabt et minde, som deltagerne med glæde vil dvæle ved i fremtiden. En tak til de svenske arrangører for de udbytterige dage i Karlskrona.

K. Hertz.

Uofficiel invasions-rapport

Torsdag den 29. maj startede en deling gamle orlogsgaster beslutsomt på et dristigt togt ind i gammelt dansk land med Karlskrona som det endelige mål og med det formål at genoptage gamle kontakter og knytte nye.

Gruppen havde ligeledes til opgave at vise det danske orlogsflag. Det præsenterede sig strålende blandt de andre tilstedeværende flag som det eneste splitflag og det eneste, der blev båret i bandolér. Det scorede mange points og vakte andre fanebæreres store misundelse.

Togtet var eminent planlagt og må have skabt hovedværk hos hovedstyrkens hovedkasserer: overfarten til Malmø var yderst betænksomt tilrettelagt med „Ornen“, som var under kommando af hovedstyrkens revisor Fabricius. På denne måde skulle man undgå enhver senere smålig kritisk påtale af påståede økonomiske udskjelser. Ifølge planen, der var præget af fin taktisk indføling, skulle kommandogruppen straks efter landsætning dele sig. Den ene deling skulle foretage et fremstød mod Karlskrona direkte ad landevejen, medens den anden deling skulle foretage en omgående bevægelse langs med skinnelegemet. Den påregnede indtrængen i Karlskrona skulle finde sted på det kritiske tidspunkt, hvor alle byens forsvarere havde koncentreret forpoterne og alle sanser i ædetruget under aftenskaftningen.

Hovedkassererens planlægning og regnskabsopstilling er ét. Noget andet er at få det til at stemme. Hele kommandogruppen kom af sted som planlagt, men revisorens velkomsthilsen var så vellykket, at den blev gentaget adskillige gange under overfarten, og måske har den været medvirkende til at bringe kludder i regnskabet. I hvert fald kiksede det i Malmø. Ganske vist fulgte landevejsdelingen den planlagte rute og scedule, men skinnevejsdelingen, som skulle „blande sig“ med de mange andre passagerer og samles fem minutter senere ved togets afgang, mødte en række uforudsete tekniske og psykiske hindringer. Ved ankomsten til perronen sås den mørke skygge af bagerste vogn og to røde lys forsvinde ud i det fjerne – som de blodskudte øjne af en tyr, der hurtigt trækker sig baglæns ud af corridaen.

Det var en udfordring til den kendte danske kampånd. Handsken blev taget op og nye planer blev lagt. Den næste direkte forbindelse til Karlskrona skulle først afgå godt fem timer senere, men det var naturligvis ikke noget for de danske gutter, som var sprængfyldte af aktivitet og ønskede at handle, medens gejsten var over dem. De væbnede sig med lokale togplaner og trængte ind i landet følgende en kompliceret siksak-kurs gennem det vildsomme ukendte terræn i korte hektiske etaper over delstrækninger med talrige stationsophold og hyp-pige skiftninger fra lokaltog til lokaltog. Der blev knyttet mange nye kontakter under dette togt, og der blev indvundet erfaringer med hensyn til de lokale ernæringsmuligheder. Det gav delingen en hel anden føling med det land, de invaderede, end dersom de havde foretaget det oprindelige planlagte lynfremstød.

Sidste etape blev foretaget med netop det direkte tog, som var startet godt fem timer senere fra Malmø. Den erfaring gik man altså heller ikke glip af. Karlskrona blev invaderet ca. kl. 22.30. Landevejsdelingen havde forlængst gjort kål på middagen, men det nedsatte dog ikke delingens kampånd. Efter indkvarteringen på Karlskrona Orlogsskole og fordeling på belægningsstuerne med kammerater fra Finland, Norge og Sverige lagde man planer for et tredages søslag i bevidstheden om, at delingen allerede den første eftermiddag havde stået sin prøve under løbende fægtning mellem Malmø og Karlskrona.

Krigskorrespondenten.

Fra afdelinger og distrikter

Bogense

A. Vestergaard meddeler, at afdelingen den 5. juli inviterede damerne med på sejltur i det gode skib FALKEN under kommando af skibsfører Theodor Andersen. Damerne havde sørget for medbragte velforsynede madkurve.

Distrikt VIII

I Marinestuen på Staldgården i Kolding blev der 30. april afholdt distriktsmøde med repræsentation fra Horsens, Vejle, Kolding, Haderslev og Sønderborg. Et af punkterne på programmet var de foreløbige drøftelser af en fælles sommerudflugt til Kiel i slutningen af juni i forbindelse med Kieler-Woche. Detaillerede vedrørende arrangementet blev lagt i hænderne på Kolding afdeling, og efter alt at dømme kom de i gode hænder hos fabrikant Mogens Burcharth.

Arrangementet løb af stabelen søndag den 22. juni, da medlemmer fra de nordlige afdelinger lettede fra Fredericia kl. 7.30. På turen mod grænsen tog busserne de øvrige afdelingers medlemmer med damer op.

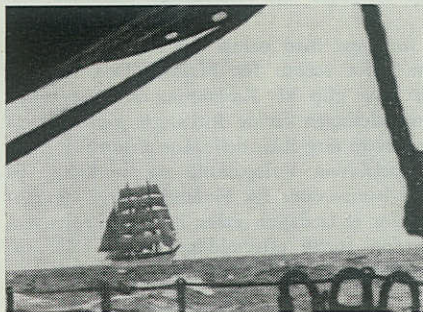
I Åbenrå blev der holdt mandtal, og alle indtog morgenkaffen og et enkelt glas øl på restaurant „Viking“, før turen gik videre til Kruså.

Oprindeligt havde man planlagt, at rejsen sydpå skulle foregå med tog og dansevogn, men det ville have krævet et deltagerantal på mindst 120. Det var synd for arrangørerne, at man ikke nåede op på dette antal, for arrangementet var førsteklases og der var allerede investeret 1000 DM i at chartre et skib til den del af rejsen, som skulle gå over havet.

Man havde det skønneste sommervejr, som kunne ønskes, og efter en dejlig tur gennem den gamle danske landsdel Slesvig ankom man i højt humør til Eckernförde havn.

Her lå det gode skib „Siegfrid II“ parat, og de rejsende blev modtaget med fuld honnør af tre officerer og fem musikere fra den tyske marine. Dannebrog og Marineforeningens stander blev hejst, og to skud fra den medbragte salutkanon smældede ud over havnen, hvor der allerede havde samlet sig en stor men-

Et møde med skoleskibet GORCH FOCK (Søfartsmuseet, Troense).

neskemængde, hidkaldt af militærmusikken.

Det blev en pragtfuld sejltur ud gennem fjorden, og den tyske marines folk udviste en holdning og ydede en service, som i høj grad var medvirkende til at skabe en god tone. De hundreder af sejlere, som deltog i kapsejladser, udgjorde et storslået skue. Det var en enestående chance for at komme på allernærmeste hold af begivenhederne. Toppunktet var vel nok, da man passerede tæt forbi det prægtige tyske skoleskib „GORCH FOCK“.

Der blev gjort et kort ophold i badebyen Laboe, og senere endte sejlturen i Kiel ved „Tirpitzmolen“, hvor man tog afsked med skibet og de flinke musikanter.

I flådehavnen, hvor et dusin nationers orlogsskibe lå fortøjet, var man den tyske marines gæster ved en rundgang på nogle af de nyeste flådeenheder. Senere kørte man i busser til hotel „Sønderhav“ ved Flensborg fjord, hvor der holdtes skafning.

Kl. 21.30 lettede man og satte kursen mod de hjemlige havne efter en vellykket sommerudflugt. Mogens Burcharth kunne have undt mange flere kammerater at være med på den tur.

Esbjerg

18. august fylder fhv. fiskeskipper Niels Mathiesen 75 år. Han var indkaldt til den danske marine i 1916 og har spændende ting at berette fra den tid. Fra 1923 har han været medlem af marineforeningens afdeling i Esbjerg, og i ca. 25 år har han siddet i bestyrelsen, hvor han også var en af kræfterne ved indretning af den nye marinestue i Palmehaven, en af landets flotteste. Adskillige effekter i marinestuen er gaver fra Mathiesen. Denne har ejet flere store kuttere, sidst ERICA, der under den anden verdenskrig førte engelsk flag. I 1948 gik Mathiesen over til isenkramfaget. Nu har han afhændet sin gode stabile virksomhed og har atter tid til en daglig tur på fiskerihavnen.

Fredericia

Afdelingens formand Svend Juul Rasmussen oplyser, at medlemmerne med fane deltog sammen med besætningerne fra to orlogsskibe i processionen 6. juli, 120 års-dagen for udfaldet fra fæstningen under belejring i 1849. En udførlig beretning følger i næste nummer.

Frederiksværk

Ved et uforståeligt teknisk uheld kom vigtige oplysninger fra Frederiksværk ikke med i nr. 2 af UNDER DANNE-

BROG, og det var ikke Hans Rasmussens skyld.

27. februar afholdtes generalforsamling i marinestuen på hotel Frederiksværk. Her vedtog man bl. a., at medlemmer, der er fyldt 67 år, kun skal betale halvt kontingent.

3. april (Skærtosdag) fejrede afdelingen sit 25 års jubilæum på hotel Frederiksværk. Ved en reception om formiddagen indfandt der sig mange gratulanter med smukke gaver til afdelingen. Det drejede sig ikke alene om blomster og om pengegaver til foreningens hjælpefond, men også om genstande til anbringelse i marinestuen, f. eks. en dirigentklokke indbygget i et anker, et gammelt krudthorn, et maleri m. m. Kl. 12 inviterede ejeren af hotel Frederiksværk, Milton Petersen, alle fremmødte på frokost.

Ved festmiddagen om aftenen deltog et stort antal medlemmer sammen med gæster fra afdelingerne i Hundested, Frederikssund, Hillerød, Birkerød og Hørsholm. Blandt de indbudte kan nævnes landsformanden, kommandørkaptajn Kai Hertz og frue, den tidligere næstformand Christian Bønnelycke med frue, borgmester Thøgersen med frue, æresmedlem af afdelingen, orlogskaptajn J. K. Olsen, samt overlæge P. Holm-Petersen og overfenrik Jensen fra eksercerskolen.

Den gode mad blev krydret af inspirerede taler, og efter middagen blev der danset og festet til langt ud på natten. I forbindelse med festen blev overrakt 25-års emblemer til 18 medlemmer, som havde været med fra foreningens start. Den ældste af disse var den 92-årige Anders Danielsen.

For at stabilisere festarrangementets økonomi havde man før jubilæet solgt et lotteri, hvortil afdelingens medlemmer havde skænket gevinsterne. Alle gevinster er blevet afhentet.

Hans Petersen oplyser, at afdelingen har mistet to gode medlemmer: Depot-ejer Gunnar Krogsgaard (55 år) og kro-ejer Bernhard Hansen, der tidligere havde hotel Frederiksværk og kun blev 59 år. Afdelingen var repræsenteret ved begravelserne.

Gentofte

Afdelingen har mistet to gode, trofaste medlemmer, Wilhelm Hass-Petersen og Georg Larsen. Gas- og vandmester Wilhelm Hass-Petersen virkede flere år som

Niels Mathiesen, Esbjerg.

sit fags oldermann og havde nok om ørerne. Alligevel mødte han op i afdelingen, når der var en mulighed for det. Glarmester Georg Larsen havde som pensionist mere tid til rådighed og svigtede aldrig ved generalforsamlinger og andre sammenkomster, hvor han sjældent undlod at tage ordet og bringe gode, saglige indlæg. Hans interesse for marineforeningen og dens formål lå i et meget højt plan. Afdelingen vil savne disse to pragtfulde kammerater.

Gilleleje

Forhenværende havnefoged Christian Svendsen, som var medstifter af afdelingen for 24 år siden, er gået bort. Ved graven vajede afdelingens fane, og formanden, Jens Nielsen, udtalte mindeord om afdøde.

Glostrup, Tåstrup og Omegn

Fremmødet var meget stort til mandeaftenen i „Kahytten“ med sang på banjerne 8. maj. Brødrene Absalon Tåstrup satte liv i kludene med sømandssange til akkompagnement af guitar og harmonika, medens gæsterne samarbejdede loyalt ved at synge med på refrainerne og udgøre brummekor.

Efter skafningen bød formanden, Torben Jensen, velkommen til ti nye medlemmer, og under højtidelige former overrakte 25-årstegnet til Karl Hasselflug og Oliver Holst. En glædelig overraskelse var overrækkelsen af en gave fra skibsbygger Petersen fra Hvidovre, en skibsmodel til opstilling i lokalet (se afsnittet „Marinestuerne“ i næste nr., og aftenen sluttede med bankospil.

Hals

Afdelingens æresdame, fru Anna Sørensen, Skolestuen, fyldte den 5. juni 85 år og fik naturligtvis besøg af medlemmer, som overrakte blomster. I velvalgte ord hyldedes fru af Willemoes Sørensen, som i 1956 foretog udnævnelsen til æresdame.

19. juni var afdelingen inviteret til et festligt arrangement sammen med Ålborg afdeling, og der skal her bringes en tak for en dejlig aften.

Hjørring

Bent Sanderhoff har god grund til at være brøstholden over, at jubilæet i december blev spist af med to liniers omtale i februarnummeret. Nu er en kopi af referatet nået frem til redaktionen, og det er nok værd at gengive et fyldigt uddrag.

På Wendelbohus fejredes jubilæet 5. december med næsten 70 deltagere, et stort tal i forhold til afdelingens format. Blandt gæsterne sås borgmester H. Troensegård, Hjørring, og taksator Arne Sørensen, Ålborg, som repræsentant for sin afdeling og for hovedbestyrelsen. Desuden var mødt Jens Østergård fra Kystartilleriforeningen, Paul S. Jensen og frue fra Garderforeningen, Jørgen Christian Erichsen fra Dragon- og Rytterifor-

Kong Frederik får en hyggelig snak med Ålborg-afdelingens næstformand Sigurd Hyltoft og tidligere lodsformand Niels Andersen ved indvielsen af Limfjordstunelen. Se under Aalborg.

eningen og E. Kokholm med frue fra Forsvarsbrødrene i Hjørring.

Efter at formanden, Bent Sanderhoff, havde budt velkommen og orienteret om aftenens program, talte næstformanden, Erik Hyttel, for kongen og fædreland og M. D. Nielsen for flaget. Formanden gav derefter en redegørelse for afdelingens historie og mindedes dens pionerer. Derefter blev jubilæerne kommanderet på broen. Det var et imponerende syn at se ikke mindre end 12 grående gæster med det 89-årige æresmedlem Anders Jørgensen som fløjmand. Arne Sørensen og formanden overrakte 25-års tegnene og lykønskede jubilæerne.

Under festmåltidets små pauser blev der iøvrigt holdt mange vellykkede taler og bragt forskellige opmuntrende indslag, bl. a. overrækkelsen af gaver. Afdelingen blev beriget med en smuk gæstebog, fanepalder, en krystalvase, danske marineres krus, en smuk skibsklokke på bordstativ samt blomster og telegrammer.

Landlovssangen blev sunget, flaget blev halet ned, og efter et lille mellemspil ved kaffebordet spillede op til dans. Det var en fin fest.

Beretningen skulle så slutte her, men Bent Sanderhoff bragte en efterskrift i april: – Afdelingens 89-årige æresmedlem Anders Jørgensen, som stod på fløjen den 5. december, afgik ved døden 15. april. Han var en meget flittig deltager i afdelingens arrangementer og blev æresmedlem i 1964 på 60 års dagen for sin indkaldelse til søværnet. Anders Jørgensen var bl. a. med HEKLA på Islandstogtet i 1904, og han deltog i turen til Norge i anledning af 100-årsdagen for Helgolandsslaget. På denne tur kom han i kontakt med arveprins Knud, og dette udviklede sig til, at arveprinsen deltog i flere af afdelingens arrange-

menter, hvilket man havde megen glæde af. Ved Anders Jørgensens begravelse 19. april dannede kammerater æresvægt med afdelingens fane, og formanden mindedes den bortgængne kammerat.

Holbæk

9. juni arrangeredes kegleaften på „Linden“ som afslutning på forårets arrangementer. Den nye sæson byder på fre-gatskydning i Strandparken 16. august, sammenkomst på „Gundestrup Færgeskro“ 11. oktober og andespil i Strandparken 6. november.

Hørsholm-Rungsted

Forårsfesten med damer fejredes lørdag den 26. april på restaurant „Vejlehus“ med 65 deltagere, deriblandt kammerater fra Hillelød, Fredensborg, Birkerød og Helsingør.

Afdelingen gratulerer blikkenslagermester Willy Siwertsen, 60 år 12/8, og tømrermester Peter Th. Nielsen, 70 år 17/8.

Kongens Lyngby

Afdelingen lykønsker installatør Sigurd Jørgensen, Rødovre, 50 år 4/11, maskinarbejder Per Bendixen, Lyngby, 50 år 10/11, skibsfører Villy Glesner, Virum, 65 år 11/11, og assistent Charles Christensen, Lyngby, 75 år 16/12.

Køge

Et skattet medlem af afdelingen fyldte 50 år den 26. juni. Lods Børge Andersen er blevet en populær skikkelse takket være sin vågne interesse for alle de lokale organisationer, der har tilknytning til søen og ikke mindst på grund af hans indsats for sikkerheden til søs. Vinter efter vinter underviser han søsportens ungdom i de fundamentale regler for, hvorledes man færdes på havet

AALBORG**Aalborg Sømandshjem**Hyggelige restaurationslokaler
og god mad

Nymonterede værelser

Nyhavnsgade 60 - Tlf. *12 19 00

ARHUS**Aarhus „Artol“ Renseri**

Telf. 13 00 30

Glarmesterfirmaet

Villy Kyst Tordenskjoldsgade 3 - Aarhus
Telf. 16 96 96**Aarhus Maskinfabrik**

Telf. 13 67 44

Kraner - gravemaskiner og
transportanlæg**A/S Aarhus Flydedok
og Maskinkompagni**

Telf. *13 40 00

– Aye, aye, Sir, du ønske ham bog
koget eller steget?

som en god sømand uden at sætte sit
eget og andres liv på spil.

Nakskov

Afdelingens bestyrelse var samlet den 28.
april, da man ved en lille højtidelighed
overrakte admiral Carstensens mindebæ-
ger til korporal John Rasmussen, Nak-
skov.

Den årlige fregatskydning fandt sted
søndag den 1. juni.

Nykøbing F.

Repræsentanter for afdelingen var sam-
let i marinestuen 1. maj. da distriktsfor-
mand E. Semberg på hovedbestyrelsens
vegne overrakte admiral Carstensens min-
debæger til korporal Bengt Arne Peter-
sen, Nykøbing F.

Næstved

Afdelingen gratulerer skræddermester
Kaj Jensen, 50 år 7/11, blikkenslager-
mester Poul Hansen, 50 år 15/11, bank-
kasserer Åge Borring Møller, 50 år
26/11, fhv. bagermester A. Pedersen, 80
år 24/12, og maskinarbejder H. Åge
Andersen, 60 år 31/12.

Randers

23. juni arrangeredes i samarbejde med
Hadsund afdeling en festlig St. Hans-
aften for medlemmer med husstand. Man
kørte med rutebil til Dalbyover Kro,
hvor man efter spisningen dansede til
„Visborg Savværk“, indtil mørket sæn-
kede sig og bålet blev tændt. Kronen på
værket var et festfyrværkeri.

Ribe

21. juni fejrede afdelingen sit 50 års
jubilæum ved en reception på Weis'
stue og en uofficiel frokost i marine-
stuen med ca. 40 deltagere. Formanden,
amtsrevisor Poul Lohmann Jensen, bød
velkommen til bl. a. borgmester C. J.
Pedersen og til repræsentanter for be-
slægtede organisationer i Ribe samt na-
boafdelingerne. Afdelingen blev rigt be-

gavet med telegrammer, blomster og ga-
vechecks m. m.

Roskilde

Afdelingen arrangerede 1. juli sejltur på
Roskilde Fjord med „Rolf Krake“. Der
er planlagt fregatskydning den 16. au-
gust.

Svendborg

Afdelingen gratulerer skibsfører Niels
Rasmussen, 70 år 6/10, styrmand H. F.
Olsen, Vindeby, 60 år 27/10, skibsfører
Knud Møller, 50 år 9/11, skibsfører C.
Loren, Lyngby, 60 år 15/11, kranfører
Ejner Brusgaard, 50 år 23/11, og drifts-
leder E. Nielsen, 60 år 23/12.

Viborg

Om „slaget ved Undalslund“ den 7. juni
beretter Peter Thomsen, at den fjendtlige
fregat blev angrebet af 20 gamle trofaste
orlogsgaster. Det lykkedes hurtigt at gøre
fjenden ukampdygtig, idet fotohandler
Peter Vindum gav fregatten en fuldtræf-
fer i krudtkammeret. Fregatkaptajnen,
som for et halvt år siden fyldte 75 år
og har været med i fregatskydningerne
mere end en trediedel af denne tid, blev
hyldet hjerteligt ved festen på de for-
reste banjer.

Afdelingen gratulerer gårdejer Niels
K. Bjerre, 80 år 8/7, installatør Viggo
Pedersen, 70 år 13/7, fhv. lokomotivfø-
rer Peder Kirk Larsen, 85 år 28/7, for-
valter Jens Haugaard Jensen, 60 år 19/9,
og fhv. opsynsmand Kristian Wistisen,
60 år 28/9.

Ålborg

Den årlige sammenkomst med flyvevåb-
nets soldaterforening fandt sted i april
på soldaterklubben „Trekanten“, hvor
folketingsmand, oberstløjtnant Knud E.
Østergaard (chef for hjemmeværnsdi-
strikt Ålborg) talte som indleder til en
diskussion om, hvorvidt der er behov
for et hjemmeværn. Desuden vistes den
nye hjemmeværnsfilm.

Den årlige sommerudflugt 19. juni
blev en drønende succes. Udflugten gik
til Hals, hvor man sammen med marine-
foreningens afdeling for Hals og bistand
af damerne fyldte den store sal på Hals
hotel. Otto Barsted causerede om stege
ål og damer, Henning Fogh supplerede
med kvikke indslag, og Harry Sørensen
fra Hals-afdelingen bidrog med sin vise-
kunst til at skabe den rette stemning.

Ved indvielsen af Limfjordstunnelen
var soldaterforeningerne ikke indbudt til
at deltage i kongemodtagelsen. Alligevel
var Marineforeningens Aalborg-afdeling
mødt op, og det gav anledning til et
hyggeligt intermezzo, som satte presse-
fotografer og journalister i arbejde. Alle-
rede før „Dannebrog“ lagde til kaj, hav-
de Majestæten sendt et smil og et ven-
ligt nik ned til afdelingens repræsentan-
ter og gjort Dronningen opmærksom på
de gamle orlogsgaster, som stod samlet
omkring deres flag. Så fik de også et
dronningensmil med i farten. Da Kongen
gik fra borde, og stiftsamtmænd skulle
til at præsentere de fremmødte med mi-
nistrene i spidsen, gjorden Kong Frederik
en afværgende håndbevægelse og sagde:
„Jeg må da først hen og hilse på
marinerne“. Det gjorde Kongen, og det
blev til en lang samtale, bl. a. med afdel-
ingens æresmedlem, lodsformand Niels
Andersen, der talrige gange har lodset
„Dannebrog“ mellem Hals og Ålborg.

Århus

Afdelingen gratulerer skibstømrer Henry
Dallgaard, 75 år 3/9, skibshandler Egil
Gylling Møller, 60 år 10/9, lokomotiv-
mester H. P. Christensen (æresmedlem),
75 år 19/9, overassistent Kaj Granov, 70
år 28/9, skibsfører Emil Andersen, 85
år 28/10, skræddermester Joss Posin, 60
år 2/11, trafikkontrolør O. C. Dyrland
Hansen, 70 år 5/11, teknisk tegner Ernst
Erichsen, 60 år 5/12, kæmper Søren
Thomsen, 60 år 11/12, repræsentant Carl
Maree Mortensen, 65 år 12/12, og plads-
mester Verner Nielsen, 50 år 23/12.

Udgivet af „Marineforeningen“. – Redigeret af *Kaj Lund*. Marineforeningens hovedkontor,
1058 Havnegade 55, København K., ekspeditionstid daglig kl. 10–13, lørdag undtagen.
Telf. 0162 (PALÆ) 2886. Postkonto nr. 1608. – Annonceekspedition: Danmarksgade 3,
9900 Frederikshavn, telf. (08) 42 22 77. Vogeliuss' Bogtrykkeri, Frederikshavn. Giro 41175.

MEMBER AF
FORENINGEN AF DANSKE
UGEBLADE, FAGBLADE OG TIDSSKRIFTER

BORNHOLM**Skibsprovantering**

John Hintzes enke - Rønne

Alfred Th. Haagenen

Juveler, Guldsmed & gravør

Store Torv 8 - Telf. 270

ESBJERG**Claus Sørensen**

Esbjerg

H. J. Christensen & Søn

Vaadbinderi og tovtørreri

Esbjerg

„Hotel Spangsberg“

Mødested for Marineforeningens medlemmer

Esbjerg Telf. (051) 2 17 55

FREDERIKSHAVN**Electra I/S**

Elektroinstallatørfirma

Telf. 2 02 39

Danmarksgade 38 Frederikshavn

Johan Damsgaard

Kolonial & skibshandel

Telf. 2 26 22 Frederikshavn

P. Conradsen

Teknisk maskinforretning

Skibsartikler - Olie

Telf. *2 09 00

Einer Sørensen & Co.

Stevedore

Telf. *2 14 00

Havnegade 11 Frederikshavn

FYN

Aktieselskabet

Svendborg Skibsværft**Carl Antonsen**

Guld- og sølvmed

N. Due-Petersen & Kryger

Ingeniører

Telf. 21 41 18 (3 ledn.) - Svendborg

HIRTSHALS

Sig det med blomster

„Viola“

Telf. 94 10 74

Levorsen & Jørgensen Lys - kraft - skibsinstitution -
ekkolod

Betjening dag og nat

Telf. Hirtshals 94 10 11

HORSENS**Horsens Sølv****KOLDING****Klaaborgs Conditori**

Østergade 18-20

NYKØBING F.**Nykøbing F. Bryghus**

Lager og pilsner

NYKØBING M.**Morsø Støbegods**

Nykøbing Mors

Aktieselskabet

N. A. Christensen & Co.

Kongelig hofleverandør

RANDERS

Aktieselskabet

Bryggeriet „Thor“

Randers

Chas. Mortensen Sejl, presenning, flag og
teltfabrik

Randers

Telf. 2 89 88

ROSKILDEUnder Deres besøg i Roskilde bør
De ikke undlade et besøg i den
interessante marinestue**Hotel Prinsen**

Algade 13, Roskilde, telf. 35 80 10

SKAGEN**Oscar Skougaard**

Aut. installatør

Telf. 4 13 45

Skibsradio, sendere og pejlelanlæg

Sejl, flag og presenninger

Sejlmager

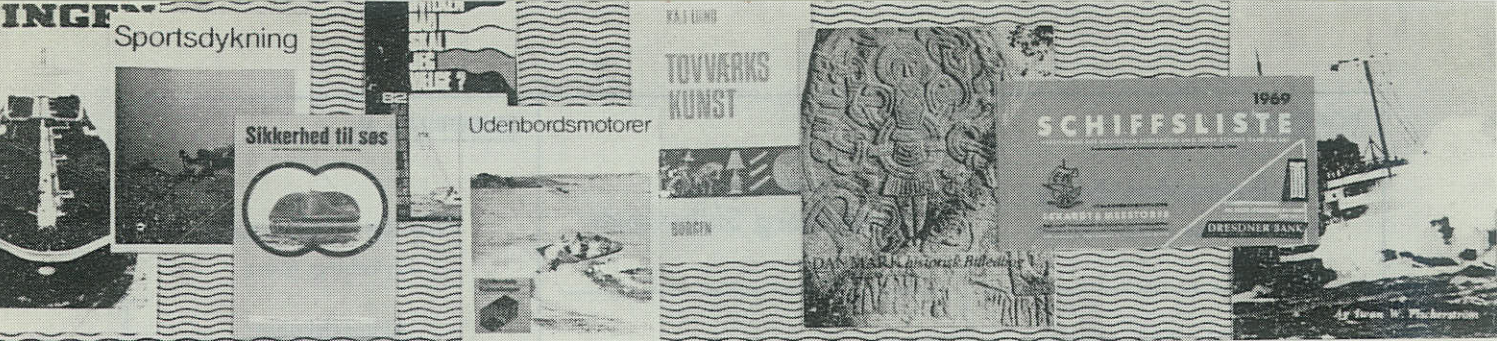
Alex Jørgensen

Skagen

Telf. 4 14 23

THYBORØN**Thyborøn Fiskeauktion**

v. Albert Steen - Telf. 3 12 07

Ny maritim litteratur

Illustrationerne gengiver bøgerne i samme rækkefølge som i teksten.

Bøgerne kan bestilles gennem Deres lokale boghandler.

VIKINGENS ÅRSHEFTE

Hammers luftfotos sætter som sædvanligt kolorit på det tekniske årshefte, som er redigeret af Axel Bærentzen og bringer 18 aktuelle artikler og oversigter vedrørende national og international skibsfart og skibsbygning. 110 s., rigt ill., kr. 9,50, *Vikingsens Forlag*.

SPORTSDYKNING

Grundprincipper, sikkerhedsbestemmelser, materialebeskrivelse og praktisk vejledning i dykning med udrustninger af åbent system med atmosfærisk luft som åndemiddel. Svenskerne Gustaf Kihlström og Gunnar Lundborg er forfattere. Redaktionen for den danske udgave ved W. Ric-Hansen, tidligere chef for Søværnets dykkerskole. 127 s., ill., kr. 18,00, *Gyldendal*.

SIKKERHED TIL SØS

Praktisk håndbog i betjening af oppustelige gummiredningsflåder og andet redningsmateriel. Orlogskaptajn J. E. Undén fra Søværnets Havariskole ved mere om emnet end nogen anden i Danmark og videregiver det på overskuelig måde. 69 s., ill., udgivet af A/S Nordisk Gummibådsfabrik.

HVILKEN BÅD SKAL JEG VÆLGE?

Gennemgang af 82 sejl- og motorbåde (ikke joller) med illustration, data, angivelse af pris, leveringsmuligheder m. m. samt mange praktiske kommentarer af forfatterne Ib Johannesen og Mogens Larsen. 167 s., ill., kr. 19,75, *Berlingske Forlag*.

UDENBORDSMOTORER

En orientering af svenskeren Hans Hermanson om indkøb, fart, montering, fejlfinding, vedligeholdelse, betjening og opbevaring. 68 s., ill., kr. 14,95, *Gyldendal*.

TOVVÆRKS KUNST

Kaj Lund fortæller om kordelarbejder, pynteknob, plattinger, katninger, tyrkerknob, svineryg og kombinerede arbejder. 144 s., 835 fotos, kr. 38,50, *Borgens Forlag*.

DANMARK - HISTORISK BILLEDBOG (I)

Det første af fire planlagte bind under redaktion af Jørgen Paulsen og Erik Kjersgaard. Illustrationerne er af høj kvalitet. Teksten til dette bind er skrevet af professor P. V. Glob (oldtiden) og magister Erik Kjersgaard (middelalderen). 214 s., pr. bind kr. 58,50. Samlet pris for fire bind kr. 150,00.

SCHIFFSLISTE 1969

Alle tyske skibe over 100 tons fordelt i 5 kapitler efter type samt oplysninger om alle tyske rederier og skibsværfter. 300 s., ca. DM 18,50 net., *Eckard & Messstorff, Hamburg*.

ANGFARTYK

Levende illustreret og populært skrevet beretning af Iwan W. Fischerström om dampskibene i 1800-tallet med fremhævelse af de forskellige trin i udviklingen. 58 s., stort format, sv. kr. 30,00 net., *Forlaget Bok och Bild, Stockholm*.

PADDLE STEAMERS

En billedbog i kæmpeformat (49x35 cm), hvis 12 helsides farvelagte tegninger egner sig til indramning. Peter W. M. Griffin har illustreret og fortalt om hjulskibenes udvikling fra 1812 til 1924. 60 s., 90 sb. net., *Hugh Evelyn, London*.

TWO YEARS BEFORE THE MAST

Den 120 år gamle klassiker skrevet af Richard Henry Dana, der sejlede rundt Kap Horn i briggens „Pilgrim“ og senere blev en pionér for sømandens sag. 338 s., 16 sb. net., *J. M. Dent & Sons, London*.

BRITISH STANDARD SHIPS OF WORLD WAR I

Bind 3 af værket om de standardskibe, som i 1917-18 blev bestilt i U.S.A., Hong Kong, Canada og Japan, foruden serier bygget af træ og beton. W. H. Mitchel og L. A. Sawyer fortæller også om skibenes skæbne efter krigen. 178 s., ill., 30 sb. net., *Sea Breezes, Liverpool*.

THE WASA, HER PLACE IN HISTORY

George P. B. Naish fortæller om den historiske baggrund for det svenske regal-skib, der sank ved Stockholm i 1628 og blev bjærget i 1961. Illustrationsmateriale er fremragende. 24 s., 5 sb. net., *Her Majesty's Stationery Office*.

JACK TAR

Indenfor et år den tredje bog om den menige sømand i Royal Navy gennem tiderne. John Laffin påstår, at selv om der altid blev trådt på sømanden, var han dog med til at vinde Storbritanniens herredømme på havene. 212 s., ill., 36 sb. net., *Cassel, London*.

THE GREAT MIGRATION

Basil Greenhill, direktør for National Maritime Museum, gør rede for den britiske emigrantfart med sejlskibe over Atlanterhavet i forrige århundrede. 32 s., rigt ill., 7 sb. 6 d. net., *Her Majesty's Stationery Office*.

THE EVOLUTION OF NAVAL ARMAMENT

Genoptryk fra 1921 af det store værk om afhængighedsforholdet mellem skibet, dets fremdrivning, dets bevåbning og dets beskyttelse, udarbejdet af Engineer Commander, Frederick Leslie Robertson. 307 s., ill., 105 sb. net., *Harold T. Storey, London*.

SHIP IDENTIFICATION (Merchant Ships)

Det er stadig E. C. Talbot-Booth, som er udgiver og redaktør af den berømte fjernkendingsbog. Her bringes mere end 4.000 nytegnede silhuetter af handelskibe med de nødvendige data og kommentarer. 333 s., stort format, 105 sb. net., *Ian Allan, London*.

THERMOPYLAE

John Crosse har udarbejdet den lille mindebog med det enestående fine billedmateriale. 32 s., US \$ 2,95 net., *John W. Caler Publications Corporation, Sun Valley, California*.

